

Christina Wahlström

25.03.2019

Christina Wahlström, grundaren till mödravårdsföretaget Mama Mia, har i tre decennier bedrivit en kamp för att ge kvinnor en bättre och tryggare mödravård. Trots hårt motstånd, motgångar, orättvisa regler och byråkrati har Christinas kamp gett resultat. Idag är Mama Mia Skandinaviens största mödravårdsföretag.

Mama Mia, en riktig framgångssaga!

Christina Wahlström är initiativtagare till Sveriges första privata mödravårdsföretag, Mama Mia, som hon startade 1988 tillsammans med tre kollegor. För tre decennier sedan höll inte den landstingsdrivna mödravården önskvärd nivå, den var omodern och oflexibel. Efter åtta år som barnmorska på Danderyds sjukhus visste hon att det var möjligt att ge mamman en bättre och tryggare tid kring graviditeten och förlossningen.

- Jag älskade mitt jobb som barnmorska, men jag såg brister i mödravården och ville erbjuda mammorna ett alternativ. Vi såg dem som individer med olika behov. Det var något helt annat än landstingets monopol kunde erbjuda, säger hon.

Det privatägda företaget fick många mothugg i början. Det sades att Mama Mia var en lyxklinik för rika och att mottagningen bara var för kändisar som väntade barn. Sådant gjorde Christina förbannad och motståndet gjorde att hon jobbade ännu hårdare.

Glamouren i källarlokalen på Bragevägen

strax intill Engelbrektskyrkan på Östermalm i Stockholm levde knappast upp till sitt rykte. Lokalen var liten och de hade bara fem mottagningsrum och ett litet kök. Christinas man, Bernt-Åke, gav henne ett ovärderligt stöd och han hjälpte bland annat till att bygga om lokalen. På kvällar och helger fick familjen hjälpa till att städa och hålla kliniskt rent.

Affärsidén var att hålla utbildningar för blivande föräldrar om graviditeter och förlossningar.

- I slutet av 1980-talet visste gravida alldeles för lite om vad som händer med en kvinnas kropp vid en förlossning. Vi ville hjälpa mammorna att bli mer trygga i förlossningssituationen. Papporna var såklart också välkomna till de förberedande kurserna, säger Christina Wahlström.

Ingen dans på rosor

Men det har inte varit någon dans på rosor att bryta mot landstingets monopol. Uppbyggnaden av Mama Mia har medfört en ständig kamp mot ovilliga landstingspolitiker, byråkrater och orättvisa regler. Svårigheterna och utmaningarna har varit stora. Första åren verkade det omöjligt att få igång företaget på ett bra sätt:

- Det var oerhört tufft i början. Jag jobbade dubbelt och det var svårt ekonomiskt. Jag var till exempel tvungen att låna 700 000 kronor på vårt hus. Vi var i starkt behov av pengarna, privat och för driften av företaget. På dagen körde jag ett pass som barnmorska på förlossningen på Danderyds sjukhus och på kvällen tog jag emot blivande föräldrar på Mama Mia inne i stan.

Christina älskade sitt yrke som barnmorska och vägrade att ge sig. Hon visste att de hade bra saker att bidra med. Men på Barnmorskeförbundet kallade man kvinnorna som vågade starta eget för "korvgummor på stan". Övriga grundare lämnade företaget en efter en, så efter nära två år var det bara Christina kvar:

- Jag trodde verkligen på min idé och hoppades att blivande föräldrar skulle vilja betala för den ökade tryggheten och tillgängligheten.

I alla fall på pappret. På den tiden fanns det ingen mödravårdspeng och vi hade inget avtal med landstinget. Det var naivt av mig att tro att vi skulle kunna konkurrera med något som var gratis.

Men avgiften på 5 300 kronor avskräckte och under första året hade Mama Mia bara sjuutton betalande klienter. Christina försökte med avbetalning, men hon insåg snart att de måste hitta på något annat om företaget skulle överleva. Då började hon kontakta politikerna. Nyckeln till överlevnad stavades mödravårdspeng:

- Privata sjukgymnaster och läkare hade ersättning från skattemedel och därför kunde patienten välja privat eller offentlig vård till samma kostnad. Varför skulle inte barnmorskor kunna ingå i ett sådant system, tänkte jag och hittade goda argument för en förändring.

Med vidareutbildning skulle barnmorskorna kunna utföra en del av uppgifterna som läkarna gör idag.

Vändningen

Christinas ambition var att samla allt under ett tak med flera olika specialister. Från början hade Mama Mia MVC, BVC och gynekologi på privat basis. Det innebar att kunderna fick betala allt ur egen ficka. Efter en intensiv uppvaktning av landstingspolitikerna kunde Christina jubla när Mama Mia fick MVC-peng 1992. Då tecknade Mama Mia vårdavtal med landstinget och mödravården blev kostnadsfri.

Det var vändpunkten och snart hade företaget 600 mammor inskrivna på mottagningen. Nu var Mama Mia ett alternativ att räkna med. Två år senare flyttade företaget till Birger Jarlsgatan på Östermalm i Stockholm. År 2000 fick Mama Mia också BVC-peng och ersättning för gynekologi som var knuten till kliniken. Efter hand kompletterade man med ytterligare barnläkare och gynekologer samt psykolog.

För Christina var det viktigt att miljön på mottagningarna bidrog till att göra mammorna lugna och trygga. Den harmoniska hemkänslan i Mama Mias lokaler skiljde sig från landstingets sjukhusmiljö.

Av de tuffa åren lärde sig Christina hur man hushåller med pengarna och gör det bästa av det man har, men hon drevs också av att utveckla och förändra branschen. När motståndet var som störst var det bara att kavla upp ärmarna och jobba på. Utan lojala, professionella och glada medarbetare samt familjen hade det aldrig gått:

- Barnmorskorna och de andra anställda har stor frihet under eget ansvar, flexibla tider och vinstdelning som morot. Det har resulterat i låga sjuktal och att nästan ingen slutar på Mama Mia före pensioneringen. Det är ovanligt i vård-Sverige som skriker efter barnmorskor.

Störst i Skandinavien

Med tiden blev Mama Mia ett framgångsrikt privatägt företag inom hälsosektorn som visar att det går att få mer vård för mindre pengar.

Idag är Mama Mia det största privata mödravårdsföretaget i Skandinavien med sju mottagningar i Stockholm och två mottagningar i Skåne, Malmö och Helsingborg. Företaget driver också två husläkarmottagningar i Stockholm under namnet To Care. Under 2016 hade företaget 170 anställda och en omsättning på 200 miljoner kronor. Det var en utveckling Christina aldrig hade kunnat

drömma om.

Sedan Christina blev styrelseordförande i familjeföretaget är det barnen som driver den operativa verksamheten. Eva Laurin är vd, Åsa Wahlström marknadschef och Stefan Wahlström it-chef. De är också delägare i företaget.

Kamp för barnmorskors profession

Christina har alltid stridit för att barnmorskornas profession ska tas på större allvar och hon tycker att det är slöseri med pengar att kompetenta och erfarna personer med dubbla kompetenser inte tillåts göra mer:

- Vi är både diplomerade som barnmorskor och sjuksköterskor och kan vår profession bäst. Med vidareutbildning skulle barnmorskorna kunna utföra en del av uppgifterna som läkarna gör idag. Om barnmorskorna får ett utvidgat arbetsfält och ökat ansvar blir det bättre, effektivare och billigare mödravård. Det behöver inte vara så svårt.

Idag ser Christina som sin främsta uppgift att driva opinion och lobba i politiska välfärdsfrågor. En av hennes mest angelägna frågor är att försöka få till förlossningskliniker i Mama Mias anda. Antingen i egen regi eller i samarbete med landstinget:

- Jag är övertygad om att man med lite god vilja skulle kunna lösa problemet med förlossningskliniken i Sollefteå, till exempel. Om man bara ger de professionella barnmorskorna chansen att ta ett större ansvar för verksamheten skulle det bli mycket bättre förutsättningar för en välfungerande förlossningsvård. Jag tror också att man kunde göra ett "NK" på ett sjukhus för olika specialister som driver privata verksamheter med landstinget som uppdragsgivare. Det är bara fantasin som sätter gränser.

Som entreprenör i välfärdsbranschen har Christinas förmåga att bry sig om andra varit en drivkraft för henne. Att Mama Mia till slut blev en bra affär har kommit på köpet.

Christina Wahlström, grundaren till mödravårdsföretaget Mama Mia.

Nya möjligheter efter förvärv

Merparten av familjeföretaget bakom Mama Mia och To Care förvärvades av Nordstjernen vid årsskiftet. Det ger nya möjligheter för verksamheten och för familjen Wahlströms privatekonomi. I och med affären blir Mama Mia en del av en seriös satsning på att bygga en privatägd koncern inom hälso- och sjukvård i Sverige i samarbete med Lideta Hälsovård. Ägaren till Nordstjernen är Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelser som borgar för kvalitet och långsiktigt engagemang.

Till slut lönade sig det mångåriga arbetet med Mama Mia, och nu är det dags att använda, spara och investera pengarna på ett klokt sätt:

- Jag fick inte låna ett öre från banken utöver bostadslånet. Det har irriterat mig genom åren. Som kund har jag också fått alldeles för lite uppmärksamhet. Jag har haft samma bank sedan jag var sjutton år och jag har alltid trivts bra med människorna där. Men när jag nu fick chansen bestämde jag mig för att pröva en ny bank, som jag fått rekommenderad. Jag har haft bra samtal med Private Banking-rådgivarna på Ålandsbanken om hur vi kan hantera kapitalet på bästa sätt. Nu kör jag, livet är ju snart slut, så vi måste blåsa på och hitta bra sätt att använda pengarna och investera i barnbarnen. Och nu är det ju även möjligt att investera i privat välfärd för kvinnor och barn runt om i världen.

Omtanken, engagemanget och energin kommer att utvecklas ytterligare nu när Christina med familj och Mama Mia tar nästa steg i sin utveckling. Med tanke på det som hänt hittills skulle det inte förvåna om det snart också blir en välfungerande förlossningsklinik i Mama Mias regi, där barnmorskornas kärlek till sin profession kommer till sin rätt. Det står fortfarande överst på Christinas agenda.

Artikel från Ålandsbanking nr 2/2018 (publicerad 25.3.2019).
Text: Anders Ström / Foto: Viktor Fremling

Christinas tips till en entreprenör:

- Var modig och våga lite.
- Var uthållig.
- Lyssna på andra och var flexibel.